

De Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)

Per 1 mei 2016 is de Verklaring arbeidsrelatie (VAR) komen te vervallen. De nieuwe Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA) vervangt de VAR. Deze Wet DBA heeft gevolgen voor opdrachtgevers en opdrachtnemers in Nederland, er dienen nieuwe afspraken gemaakt te worden in een overeenkomst van opdracht of overeenkomst van aanneming van werk (verkort weergegeven: overeenkomst van opdracht). De afspraken die binnen de VAR van toepassing waren, zijn definitief komen te vervallen per 1 mei 2016. Voor een belangrijk deel is deze nieuwe wetgeving erop gericht om schijnconstructies tegen te gaan waar toch sprake is van een arbeidsovereenkomst. In deze brochure leest u wat er voor u is veranderd.

Veranderingen vanaf 1 mei 2016

Werkte u met, of was u, een opdrachtnemer met een VAR-verklaring? Dan is het verstandig om actie te ondernemen, zodat u tijdig bent voorbereid op de invoering en handhaving van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelatie (Wet DBA). De belangrijkste wijziging is dat de VAR is afgeschaft en dat er door middel van overeenkomsten van opdracht wordt beoordeeld of er een verplichting bestaat om loonheffingen en sociale premies af te dragen.

Tip voor de opdrachtgever: Inventariseer tijdig met welke partijen er een risico bestaat dat er mogelijk een loondienstverband ontstaat.

Modelovereenkomsten

De Belastingdienst toetst aan de hand van overeenkomsten van opdracht of er een verplichting bestaat om loonheffingen af te dragen. De Belastingdienst heeft algemene modelovereenkomsten op haar website (www.belastingdienst.nl) gepubliceerd en specifieke modelovereenkomsten voor verschillende branches en beroepen. Maar u kunt ook zélf een overeenkomst van opdracht (laten) opstellen die u vervolgens kunt voorleggen aan de Belastingdienst.

Er bestaat overigens geen verplichting om de overeenkomst van opdracht voor te leggen aan de Belastingdienst of om een modelovereenkomst van opdracht te gebruiken. Als er onduidelijkheid of onzekerheid bestaat over de kwalificatie van de arbeidsrelatie, is wel te adviseren om de overeenkomst van opdracht te laten toetsen door de Belastingdienst.

Door het gebruik van de modelovereenkomsten van de Belastingdienst of eigen overeenkomsten van opdracht die zijn getoetst door de Belastingdienst, zijn opdrachtgever en opdrachtnemer er in eerste instantie van verzekerd dat er geen loonheffing hoeft te worden afgedragen.

Tip voor de opdrachtgever: Beoordeel de huidige werkwijze: is het mogelijk om aanpassingen door te voeren in de wijze waarop er met elkaar wordt gewerkt?

Toets

De Belastingdienst toetst de overeenkomst van opdracht aan de hand van criteria die leiden tot het ontstaan van een arbeidsovereenkomst, namelijk: (1) loon, (2) persoonlijke arbeid en (3) gezagsverhouding.

“De arbeidsovereenkomst is de overeenkomst waarbij de ene partij, de werknemer, zich verbindt in dienst van de andere partij, de werkgever, tegen loon gedurende zekere tijd arbeid te verrichten.”

De Belastingdienst beoordeelt de overeenkomst van opdracht in grote lijnen als volgt:

1) Loon: is de opdrachtgever verplicht om loon te betalen?

Loon is de vergoeding voor de afgesproken arbeid. Over het algemeen is er sprake van een vergoeding voor de overeengekomen werkzaamheden in een overeenkomst van opdracht.

2) Persoonlijke arbeid: is er een persoonlijke verplichting om arbeid te verrichten?

Als de opdrachtnemer zich vrijelijk mag laten vervangen, dan ontstaat geen verplichting van de opdrachtnemer om persoonlijk arbeid te verrichten. Er wordt dan niet voldaan aan het vereiste om persoonlijk arbeid te verrichten om te komen tot een arbeidsovereenkomst.

Een opdrachtgever mag wel objectieve voorwaarden verbinden aan de vervanging van de opdrachtnemer, mits deze voorwaarden maar niet samenhangen met de persoon van de opdrachtnemer/vervanger.

3) Gezagsverhouding: is er sprake van een gezagsverhouding tot de opdrachtgever?

Om te voorkomen dat er sprake is van een arbeidsovereenkomst is het onder andere belangrijk dat de opdrachtnemer zelf zijn werkzaamheden kan indelen, zijn eigen bedrijfsmiddelen meeneemt en de volledige verantwoordelijkheid draagt voor de uitoefening van de werkzaamheden.

- Bij de beoordeling of er sprake is van *materieel gezag* wordt gekeken naar de bevoegdheid van de opdrachtgever om instructies en aanwijzingen te geven met betrekking tot de uitoefening van de werkzaamheden.
- Bij de beoordeling of er sprake is van *formeel gezag* wordt gekeken naar de bevoegdheid van de opdrachtgever om werktijden, werklocatie en/of vrije dagen te bepalen.

Let op: Staatssecretaris Wiebes heeft een 'herijking' van de begrippen 'persoonlijke arbeid' en 'gezagsverhouding' in dit verband aangekondigd. Dit kan mogelijk gevolgen hebben voor uw situatie.

Voorwaardelijke vrijwaring

De vrijwaring om geen loonheffingen af te dragen aan de Belastingdienst geldt voor een periode van vijf jaar.

Dit betekent dat zowel de opdrachtgever als de opdrachtnemer voor een periode van vijf jaar in principe weten waar ze aan toe zijn voor wat betreft de beoordeling van de specifieke arbeidsrelatie. Let wel dat het hier om een voorwaardelijke vrijwaring gaat, waarbij de Belastingdienst altijd het recht heeft om anders te oordelen indien de werkwijze in de praktijk niet overeenkomt met de tekst van de overeenkomst van opdracht.

Tip voor de opdrachtnemer en de opdrachtgever:

Zorg er voor dat de overeenkomst van opdracht op maat is geschreven zodat de inhoud ervan aansluit bij de wijze waarop er in de praktijk met elkaar wordt samengewerkt.

Handhaving

De Belastingdienst heeft aangegeven dat er tot 1 januari 2018 een implementatietermijn geldt. Dit betekent dat in de periode van 1 mei 2016 tot 1 januari 2018 de Belastingdienst alleen toezicht houdt en dat er niet wordt gehandhaafd. Er geldt nog steeds dat opdrachtgevers en opdrachtnemers – waar nodig – hun werkwijze dienen aan te passen; er geldt een inspanningsverplichting. Overigens wordt er een uitzondering gemaakt op het uitstellen van de handhaving voor de kwaadwillenden. *Kwaadwillend* is diegene die opzettelijk een situatie van schijnzelfstandigheid laat ontstaan of voortbestaan, terwijl hij weet – of had kunnen weten – dat er feitelijk sprake is van een dienstbetrekking. De Belastingdienst gaat met ingang van 1 mei 2017 starten met een (repressief) handhavingsbeleid bij deze groep kwaadwillenden.

Wat moet ik nu concreet doen?

Vanwege de geldende inspanningsverplichting en de definitieve afschaffing van de VAR is het uitdrukkelijk advies aan zowel opdrachtgever als opdrachtnemer om tijdig vooruit te kijken op de wijzigingen van de Wet DBA en de handhaving met ingang van 1 januari 2018.

Zorg er voor dat het voor zowel opdrachtgever als opdrachtnemer duidelijk is wat u met elkaar afsprekt en zet afspraken op papier. Heeft u nog vragen over de Wet DBA? Neemt u dan contact met ons op.

Disclaimer

Deze brochure is gebaseerd op de (voorgestelde) regelgeving zoals die in de op 1 januari 2017 bekend was. Deze nieuwsvoorziening is met grote zorg samengesteld. Voor eventuele onvolkomenheden kunnen wij geen aansprakelijkheid aanvaarden. Druk- en zelffouten voorbehouden.

Postadres: Postbus 119, 3200 AC Spijkensisse
Bezoekadres: Curieweg 4a, 3208 KJ Spijkensisse
Telefoon: 0181 620277
Fax: 0181 625978
E-mail: info@heinevanoosten.nl
Website: www.heinevanoosten.nl

**heine
van
oosten**
accountants
adviseurs